

## INGEZONDEN.

*De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.*

### HET TAMPAX-MAANDVERBAND.

In een der laatste nummers van dit *Tijdschrift* is door den importeur van bovengenoemd verband een mededeeling rondgezonden, die m.i. niet zonder meer moet worden aanvaard. De importeur publiceert daarin een artikel, door een leek geschreven, tegen dit verband en hij tracht dit artikel te ontzenuwen en te betoogen, dat het zoo goed is. Als argument gebruikt hij, dat in Amerika dit verband zooveel opgang heeft gemaakt en door de vrouwen graag wordt gebruikt. Verder dat het buitengewoon zindelijk en practisch zou zijn.

Als gynaecoloog meen ik hiertegen te moeten waarschuwen. Het verband, bestaande uit een langgerekte gaastampon gevuld met celstofwatten, bevindt zich in een dubbelen cartonnen koker, waarvan de binnenste, die ruim een vinger dik is, in de vagina wordt gebracht. Door op bepaalde manier dan dezen koker terug te trekken blijft de tampon achter en het menstrueele bloed kan niet wegvloeien. Een buiten de vagina hangende lus maakt het terugtrekken mogelijk.

Mijn bezwaren tegen dit verband zijn, dat het inbrengen er van voor de virgo òf onmogelijk zal zijn zonder beschadiging van het hymen, òf wanneer het hymen wijd genoeg is de cartonnen koker binnen te laten, dit toch, daar herhaaldelijk het verband moet worden ververscht, tot zeer ongewenschte manipulaties leidt.

Gaat het inbrengen gemakkelijk, dan bestaat bovendien nog het bezwaar, dat het menstrueele bloed niet kan afvloeien en dus lang met den vaginawand in contact blijft. En uit de practijk is mij reeds gebleken, dat een vrij sterke prikkeling hiervan (of misschien door het contact met den doordrenkten tampon) het gevolg is. Bovendien helpt het verband onvoldoende, als de bloeding wat profuus is. Het bloed loopt dan toch langs den tampon af.

Een andere patiënte klaagde erover, dat het zitten zoo onaangenaam en pijnlijk was. Deze twee patiënten zullen uit den aard der zaak geen tweede proef nemen.

Maar het ligt dunkt mij op den weg der medici, wanneer het oordeel over dit verband door patiënten wordt gevraagd, een waarschuwing daartegen te laten hooren.

Amsterdam, 18 December 1938.

R. M. WIJNBURG.

### MEDISCHE EXAMENS IN DE VEREENIGDE STATEN.

Tegen het redactioneele artikel van prof. VAN RIJNBURG onder bovenstaanden titel in het *Tijdschrift* van 17 December l.l. meen ik een uitdrukkelijk woord van protest te moeten laten hooren.

Het boek, dat hij bespreekt is mij niet bekend, evenmin als de schrijver hiervan, of de standing van dezen in de Amerikaansche geneeskundige wereld. Volgens den titel is dit boek een soort vragen- en antwoordenboek, en een stelselmatig overzicht der vragen voor het medical licensing examination. Het nut van dergelijke werken doet hier op het oogenblik niet terzake, maar het schijnt mij toch niet juist om één boek dat bovendien allicht niet als leerboek bedoeld zal zijn, te gebruiken als kapstok tot het leveren van een vernietigende critiek op de medische opleiding aan Amerikaansche Universiteiten. Al wil dan ook prof. VAN RIJNBURG wel toegeven, dat „wij ook in Amerika van een verscholen minderheid van waarlijk groote geesten weten” — alsof die elders zoo dik gezaaid zijn — hij bestempelt toch het onderwijs zooals hij meent, dat het daar is, als van zeer laag gehalte. Hij spreekt den wensch uit, dat ons onderwijs, onze Universiteiten, ervoor behoed mogen worden Amerikaansche allures te gaan aannemen.

Ik zou hiertegen willen opmerken, dat de opleiding aan de goede Universiteiten, zoowel zuiver wetenschappelijk als practisch naar ik meen de vergelijking met

de onze glansrijk kan doorstaan. Terwijl ook de vooropleiding der studenten in de basic sciences zeker niet minder is.

Kan prof. VAN RIJNBERK zijn oordeel in overeenstemming brengen met het peil, waarop zoovele Amerikaansche publicaties staan, met het peil van de wetenschappelijke praestaties, die er geleverd worden?

Natuurlijk, ook in de Vereenigde Staten zullen er goede en slechte Universiteiten zijn, en juist van Amerikaansche zijde is hierop de nadruk gelegd en is er veel verbeterd. Het universitaire leven in dit groote land is niet zonder meer te vergelijken met het onze.

Daar op een zoo de aandacht trekkende plaats in het *Tijdschrift* een zoo generaliseerend afbrekend oordeel verschijnt, mag dit naar ik meen niet onweersproken blijven. Temeer daar toch reeds al te vaak vele Nederlanders meenen op Amerika te mogen neerzien, hoewel, of zelfs doordat, zij het niet kennen.

Ik kan niet verwachten, dat door een even prominente plaatsing in het *Tijdschrift*, ook dit stukje onder de oogen komt van alle lezers. Maar als iemand, die met groote dankbaarheid terugdenkt aan de periode van ongeveer anderhalf jaar gedurende welke hij in Amerika heeft kunnen werken, wil ik toch het oordeel van prof. VAN RIJNBERK niet onweersproken laten.

Alkmaar, 19 December 1938.

R. J. HAMBURGER.

Het uitvoerige betoog hierboven raakt de kern van mijn opstel niet: de verbijstering over het lage peil der examenstof en der artsexamenvragen in de Vereen. Staten. Aangenomen (het denkbeeld zelf is reeds onzinnig), dat men een boek als dat van RYPINS voor Nederland zou willen samenstellen, zou dat er toch wel heel anders uitzien, denk ik.

v. R.

#### HET ROTTERDAMSCHESCHOOLKINDERENONDERZOEK.

Over het „Onderzoek naar den toestand van Rotterdamsche schoolkinderen in de jaren 1935, 1936 en 1937, vooral in verband met de werkloosheid”, waarvan in het *Ned. Tijdschrift voor Geneesk.* van Zaterdag 17 December 1938 op bladz. 6054 en volgende een bespreking gegeven wordt, wil ik enkele opmerkingen maken. Ik heb groote bewondering voor het veel omvattende werk, dat werd verricht.

Groote verschillen ten nadeele der werkloozen werden niet gevonden en het rapport heeft de waarde, dit aangetoond te hebben. Op de conclusies, die hier en daar door den rapporteur getrokken worden, is wel wat aan te merken.

Allereerst, dat op grond van de onderzoekingen, die in dit rapport medegedeeld worden, niets van een bestaand „type werklooze” bewezen is.

De afkomst der onderzochte bevolking pleit er zelfs tegen. Dat er, vervolgens, reeds verschillen tusschen kinderen bestaan, wat lengte en gewicht betreft, als dezen op school komen, bewijst ook in het geheel niet, dat deze verschillen aangeboren zouden zijn. In de 6 voorafgaande jaren kan het milieu reeds een stempel op het kind hebben gedrukt. De vaders, die gemeten werden voor de werkverschaffing en die kleiner waren, dan die personen, die gemeten werden voor een gemeentebetrekking, zijn niet de werkelijke vaders van de kinderen, die onderzocht werden. Er zal in de veronderstelling van den rapporteur wel iets waars liggen; maar met het opstellen van een bepaald „type werklooze” moet men voorzichtig zijn. Dit mag in ieder geval niet lichtvaardig gebeuren. Er zijn bij het vinden van werk nog andere factoren van beteekenis, dan de lengte en het gewicht der werkzoekenden, zelfs indien men deze wil zien als uiting van een minder flinken aanleg.

Ten tweede: ook de in het rapport getrokken conclusie over de schoolvoeding ware beter weggelaten. De toestand van het vetweefsel en van de massa der spieren is beter bij deelneming aan de schoolvoeding; de toestand van bloed en vocht en van den tonus der spieren is echter beter bij kinderen, die niet aan de schoolvoeding deelnemen. Het leervermogen der eetzaalbezoekers is belangrijk minder dan van de niet-eetzaalbezoekers. Uit de tegenstrijdigheden, die hier bij